

RECHTSPRAAK EUROPA

NIUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM no. 8
(augustus 2012)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief is een uitgave op initiatief van de gerechtscoördinator Europees recht en mensenrechten (GCE) van het gerechtshof Amsterdam.

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u werkzaam bent bij het gerechtshof Amsterdam of omdat u bent opgenomen in ons relatiebestand. Als u verdere toezending niet op prijs stelt, verzoeken wij u zich [hier](#) af te melden. De nieuwsbrief wordt tevens gepubliceerd op de [website](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht op trefwoorden van de rechtspraak van het Gerecht en het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand juli 2012.

De redactie stelt zo zorgvuldig mogelijk de gegevens voor deze nieuwsbrief samen. Zij aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor eventuele foutieve informatie noch voor het gebruik van deze informatie en eventuele nadelige gevolgen daarvan.

Kernredactie: [Marc de Werd](#) (GCE) en [Roel Andrea](#) (redactiesecretaris).

Medewerkers: Robin Cozijnsen, Louise Haeck, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels.

Copyright © 2012 MdW Amsterdam – Verdere verspreiding voor niet-commercieel gebruik toegestaan mits met bronvermelding. Alle rechten overigens voorbehouden.

Volg rechtspraak EUROPA op twitter: [@rechtspraakEU](#)

INHOUDSOPGAVE

1. CONSTITUTIONELE RECHTSPRAAK

2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- RECHT OP LEVEN (ART. 2)
- VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)
- RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID (ART. 5)
- RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)
- GEEN STRAF ZONDER WET (ART. 7)
- FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)
- VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)
- VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)
- VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)
- VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)

3. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

- ARBEIDSRECHT
- BESTUURSRECHT
- CONSUMENTENBESCHERMING
- DOUANE-UNIE
- FAILLISEMENTSRECHT
- FISCALE BEPALINGEN
- HANDELSPOLITIEK
- INSTITUTIONEEL RECHT
- INTELLECTUELE EIGENDOM
- LANDBOUW
- MEDEDINGING
- STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN
- STRAFRECHT
- TOETREDING VAN NIEUWE STATEN
- VERVOER
- VERZEKERINGSRECHT
- VREEMDELINGEN
- VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN
- VRIJHEID VAN VESTIGING

4. ARCHIEF NIEUWSBRIEVEN RECHTSPRAAK EUROPA

(GCE)

CONSTITUTIONELE RECHTSPRAAK

RECHTERS VAN HET BUNDESVERFASSUNGSGERICHT

Er waren heel wat *breaking decisions* in Straatsburg afgelopen maand: de ontvankelijkheidsbeslissing in 'onze' SGP-zaak, de opzienbarende ontvankelijkheid van de klager in een euthanasiekwesitie (Koch t. Duitsland), en de uitspraak van het EHRM in een Zwitserse zaak over de vrijheid van meningsuiting (Mouvement Raëlien suisse t. Zwitserland), die door kenners baanbrekend wordt genoemd.

Maar Europese *court watchers* schreven in juli vooral over twee belangrijke uitspraken van *Duitse* rechters – de ene al uit mei, de andere wordt binnenkort verwacht. Die laten zien dat ook nationale rechters nog steeds een dikke vinger in de Europese pap kunnen hebben. 'Kunnen', want het staatsrecht van de 27 lidstaten van de EU (47 lidstaten in de Raad van Europa) wijkt onderling nogal af.

In Duitsland komen belangrijke beslissingen over 'Europa' en over grondrechten vaak terecht bij het Constitutionele Hof in Karlsruhe (*Bundesverfassungsgericht*). Niet alleen Duitsland, maar de hele Eurozone (17 EU-landen) wacht nu in spanning op een beslissing van het *Bundesverfassungsgericht*. Dat buigt zich de komende weken in een spoedprocedure over de bezwaren die 21.000 Duitse burgers en belangengroepen hebben ingediend tegen het Europees reddingsfonds ESM en het Begrotingspact. Is de overdracht van bevoegdheden naar 'Brussel' in overeenstemming met grondbeginselen van soevereiniteit en democratie in de Duitse Grondwet? Een 'nee' van het *Bundesverfassungsgericht* tegen de Europese hervormingen – die Duitsland met name zelf heeft geïnstigeerd - heeft ingrijpende gevolgen voor de aanpak van de kredietcrisis, die met de dag nijpender wordt. In Karlsruhe wordt deze zomer onder hoogspanning doorgewerkt. De uitspraak is bepaald op 12 september a.s.

Verder was er veel aandacht voor de uitspraak van het *Landgericht* in Keulen dat in appèl de (religieuze) besnijdenis van een vierjarige Turkse jongen strafrechtelijk als zware mishandeling kwalificeert. De rechtsvraag in het besnijdenisoordeel wordt beantwoord aan de hand van een afweging tussen de vrijheid van godsdienst (artikel 4 van de Duitse Grondwet), de lichamelijke integriteit van het

kind (artikel 2 Grondwet) en het ouderlijk opvoedingsrecht (artikel 6 Grondwet). Het *Landgericht* gaat in debat met de Duitse rechtsliteratuur over dit onderwerp maar raakt er niet door overtuigd. Uiteindelijk geeft het zelfbeschikkingsrecht van het kind, dat door de onomkeerbare ingreep teniet wordt gedaan, voor de (leken)rechters de doorslag:

“der Körper des Kindes [wird] durch die Beschneidung dauerhaft und irreparabel verändert. Diese Veränderung läuft dem Interesse des Kindes später selbst über seine Religionszugehörigkeit entscheiden zu können zuwider. Umgekehrt wird das Erziehungsrecht der Eltern nicht unzumutbar beeinträchtigt, wenn sie gehalten sind abzuwarten, ob sich der Knabe später, wenn er mündig ist, selbst für die Beschneidung als sichtbares Zeichen der Zugehörigkeit zum Islam entscheidet.”

Op deze uitspraak is veel kritiek gekomen, niet alleen uit Islamitische maar ook uit Joodse kring. Begrijpelijk, want “*welches Signal geht weltweit davon aus, dass ausgerechnet in Deutschland nun ein strafrechtliches Beschneidungsverbot bestehen soll? Dass Juden für die Beschneidung Deutschland verlassen müssen, um ihre Religion entsprechend den eigenen Lehren leben zu können?*”, vraagt hoogleraar Kerkrecht Hans Michael Heinig.

Steen des aanstoets is het vertrekpunt van het *Landgericht*, namelijk dat “*jedenfalls in Mitteleuropa keine Notwendigkeit [besteht] Beschneidungen vorbeugend zur Gesundheitsvorsorge vorzunehmen.*” Een Frans commentaar veegt de vloer aan met die beperkte (medische) opvatting over wat grondrechtelijk ‘*notwendig*’ is. Ook deze zaak is nu onderweg naar Karlsruhe, mogelijk als tussenstop richting het EHRM. Maar een Brits commentaar verwacht niet dat ‘Straatsburg’ zich over deze controversiële kwestie zal willen uitspreken omdat in Europa geen begin van consensus over deze kwestie bestaat.

Misschien is het maar beter ook als het veelgeplaagde EHRM dit probleem nog even aan de lidstaten overlaat. Interessant wordt dan om te zien hoe rechters in de verschillende lidstaten zullen omgaan met dit vraagstuk. Opvallend is dat in het arrest van het *Landgericht* het EVRM zelfs niet eens *genoemd* wordt; hoewel we hierboven al wel de artikelen 3, 8 en 9 EVRM herkennen. Dat is niet ongebruikelijk in Duitse rechtspraak. De Grondwet, die na de Tweede Wereldoorlog tot stand kwam, is veel principiëler en preciezer dan de onze en wordt er nog serieus genomen. Weliswaar volgen Duitse rechters de Straatsburgse jurisprudentie op de voet maar zij oriënteren zich primair op het eigen recht. Dat voegt zeker iets toe. Al is het maar dat Duitse constitutionele rechtspraak van het staatsrecht een levendig publiek debat maakt. Een *nationaal* debat ook, waardoor minder snel dan elders de indruk ontstaat dat van bovenaf dictaten worden opgelegd door ‘Brussel’, ‘Luxemburg’ of ‘Straatsburg’. Er valt soms nog wel iets tegen te doen.

Vanuit democratisch oogpunt is in ons land traditioneel veel en lang verzet geweest tegen grondwetstoetsing door rechters. Die zou volgens sommigen leiden tot een *gouvernement des juges* ten koste van het rechtstreeks gekozen parlement. De voor het leven benoemde rechter zou geen ‘democratische legitimatie’ hebben. Maar dat argument begint anno 2012 sleets te raken. De werkelijkheid zou weleens een heel andere kunnen zijn. Het Duitse model laat zien dat burgers en belangengroepen, behalve bij verkiezingen, ook bij de totstandkoming van belangrijke beslissingen actief participeren. En ‘Europa’ lijkt opeens een stuk minder ver weg en bedreigend.

2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.)

RECHT OP LEVEN (ART. 2)

ARREST – 19 juli 2012 – Ketreb t. Frankrijk – persbericht – arrest

Ketreb pleegt in een Franse gevangenis zelfmoord. Nabestaanden klagen dat er onvoldoende maatregelen zijn getroffen het leven van Ketreb te beschermen en de plaatsing in een isoleercel in zijn toestand onrechtmatig was.

Duidelijk was uit onderzoek van een psychiater dat Ketreb psychisch in een slechte toestand verkeerde, zelfmoord wilde plegen en daartoe ook al twee keer een poging had ondernomen. Ondanks die wetenschap werd hij, na verschillende incidenten in de gevangenis, voor twee weken in een isoleercel geplaatst waar hij zich ophing. Naar het oordeel van het hof hebben de autoriteiten onvoldoende maatregelen ter bescherming van het leven van Ketreb genomen door hem in deze toestand zonder aanvullende bescherming in een isoleercel te plaatsen en levert dit onder de gegeven omstandigheden tevens een schending van het folterverbod op.

ARREST – 10 juli 2012 – Kayak t. Turkije – persbericht – arrest

School heeft onvoldoende maatregelen ter bescherming van scholieren genomen

Sedat Kayak is neergestoken door een medescholier en is aan zijn verwondingen overleden. Er was al eerder door de directeur van de school aangegeven dat er maatregelen getroffen moesten worden om de veiligheid van de scholieren te garanderen. Eerdere incidenten op die school zijn niet aan de autoriteiten gemeld en door personeelstekort werd het nodige toezicht soms door leerlingen zelf gedaan. Schending van artikel 2.

VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

ARREST – 31 juli 2012 – M. en anderen t. Italië and Bulgarije – persbericht – arrest

Italiaanse autoriteiten hadden onderzoek moeten doen naar de klachten van een Bulgaarse tiener die stelde slachtoffer te zijn van mensenhandel en geslagen en verkracht zou zijn. Schending artikel 3

ARREST – 31 juli 2012 – Mahmudi en anderen t. Griekenland – persbericht – arrest

Onmenselijke omstandigheden in Grieks detentiecentrum op Lesbos. Afghaanse klagers – waaronder hoogzwangere vrouw en vier minderjarige kinderen – hadden geen toegang tot effectief rechtsmiddel

ARREST – 26 juli 2012 – Vasiliy Ivashchenko t. Oekraïne – persbericht – arrest

Disproportioneel geweld bij aanhouding door politie

Blijkens de medische rapporten van de dag van zijn arrestatie heeft de politie disproportioneel geweld gebruikt bij de aanhouding van klager. Schending van artikel 3 in die zin dat hij onmenselijk is behandeld, geen sprake van marteling. Klager heeft daarnaast geen beschikking gekregen over kopiestukken van zijn dossier, schending van artikel 34. Hof overweegt dat er meerdere klachten betreffende Ukraine zijn binnengekomen over het niet verstrekken van de documenten en beslist dat Ukraine hieromtrent direct verbeteringen dient door te voeren.

ARREST – 24 juli 2012 – B.S. t. Spanje – persbericht – arrest

Onvoldoende onderzoek naar vermeende intimidatie en discriminatie door politie

Klaagster wordt terwijl zij aan het tippelen is tot drie maal toe door agenten staande gehouden. Klaagster zegt dat zij daarbij geslagen is en gediscrimineerd is op grond van haar ras, haar werk en geslacht. Het hof overweegt dat naar de beschuldigingen van de klager degelijk onderzoek gedaan had moeten worden hetgeen de autoriteiten nagelaten hebben. Nu er een medisch rapport voorhanden was dat de beschuldigingen ondersteunde had dit aanleiding moeten zijn de zaak nader te onderzoeken. Nu de autoriteiten niet zijn overgegaan tot een grondig onderzoek naar een mogelijke schending is sprake van een schending van artikel 3.

ARREST – 24 juli 2012 – Iacov Stanciu t. Roemenië – persbericht – arrest

Inhumane omstandigheden Roemeense gevangenen

Stanciu heeft in diverse gevangenen in Roemenie gezeten en klaagt over de slechte omstandigheden in een aantal daarvan, waaronder overbevolkte cellen, gebrek aan hygiëne, slechte voeding en te weinig tijd buiten de cel. Het hof oordeelt dat de omstandigheden waaronder de klager een deel van de tijd heeft vastgezeten niet humaan zijn en neemt schending van artikel 3 aan.

ARREST – 24 juli 2012 – Đorđević t. Kroatië – persbericht – arrest

Onvoldoende maatregelen genomen om gehandicapte klager te beschermen tegen pesterijen en aanvallen

Dalibor Dorđević is lichamelijk en geestelijk gehandicapt en wordt intensief door zijn moeder verzorgd. Van juli 2008 tot februari 2011 wordt Dalibor door een groep kinderen van een school uit de buurt lastiggevallen, variërend van belletje trekken tot spugen op Dalibor en het uitdrukken van sigaretten op zijn hand. Dalibor en zijn moeder klagen meerdere malen bij verschillende autoriteiten waaronder ook de politie. De politie is wel eens langs geweest om de kinderen te vermanen maar zei door de jonge leeftijd van de kinderen deze niet te kunnen vervolgen. Naar het oordeel van het hof hebben de autoriteiten onvoldoende

maatregelen getroffen om de aanvallen richting Dalibor te stoppen. Er is geen enkele concrete actie ondernomen anders dan het ondervragen van een paar van de kinderen. Schending van artikel 3 en 8 EVRM.

RECHT OP VRIJHEID EN VEILIGHEID (ART. 5)

ARREST – 31 juli 2012 – Van der Velden t. Nederland – Nederlandse zaak – persbericht – arrest

Strafrecht – TBS – uitleg van artikel 38e wetboek van strafrecht en artikel 359 wetboek van strafvordering - verlenging van TBS-maatregel onrechtmatig

ARREST – 3 juli 2012 – Lutsenko t. Oekraïne – persbericht – arrest

Arbitraire aanhouding – gronden en toetsing rechtmatigheid voorlopige hechtenis – nemo tenetur – onschuldpresumptie – equality of arms – schending artikelen 5 en 18

De talrijke klachten zien op de aanhouding en voorlopige hechtenis van een bekende Oekraïense oppositieleider ter zake ambtsmisdrijven. Het hof oordeelt de aanhouding arbitrair en niet noodzakelijk ter voorkoming van een strafbaar feit of ontvluchting. Door de weigering van verdachte te bekennen te gebruiken als grond voor voorlopige hechtenis is inbreuk gemaakt op het nemo teneturbeginsel en de onschuldpresumptie. Ook het feit dat verdachte – een publiek figuur – interviews heeft gegeven waarin hij zich heeft uitgelaten over zijn strafzaak kan in casu geen grond voor voorlopige hechtenis zijn. Ten onrechte is nagelaten hem onverwijld op de hoogte te brengen van de reden voor zijn aanhouding, hem de noodzakelijke processtukken te verschaffen en de vrijheidsbeneming door een rechter te laten toetsen. De pogingen van de autoriteiten om klager door middel van vrijheidsbeneming te straffen voor zijn openlijke kritiek op de vervolging leveren voorts schending van artikel 18 EVRM op.

ARREST – 3 juli 2012 – X t. Finland – persbericht – arrest

Onvrijwillige opname – toedienen medicijnen onder dwang – willekeur - recht op vrijheid en veiligheid – recht op eerbiediging van privéleven – schending artikel 5 – schending artikel 8

Klaagster vecht haar onvrijwillige opname in een psychiatrische inrichting en het onder dwang toegediend krijgen van medicijnen aan. Het hof is van oordeel dat de voortzetting van de onvrijwillige opname en het onder dwang toegediend krijgen van medicijnen weliswaar een wettelijke grondslag, maar dat de toepassing van de regeling met onvoldoende waarborgen tegen willekeur is omkleed. Schending van artikel 5 en 8 EVRM.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – 24 juli 2012 – D.M.T. en D.K.I. t. Bulgarije – persbericht – arrest

Schorsing door werkgever hangende strafproces niet noodzakelijk en disproportioneel.

DMT was werkzaam voor het ministerie voor de Crime Department en is gedurende een strafrechtelijke procedure die tegen hem liep door het ministerie gedurende zes jaar geschorst. DMT klaagt (samen met zijn echtgenote) dat hem door de lopende schorsing (in plaats van ontslag) onmogelijk is gemaakt ander werk te zoeken en dat hij door het gebrek aan inkomen niet voldoende voor zijn gezin kon zorgen.

Het hof overweegt dat een schorsing in beginsel is toegestaan en het normale en overmijdelijke gevolg is van de procedure die tegen klager liep en noodzakelijk was om belangenverstremming tegen te gaan. Het ministerie heeft niet willen uitleggen waarom het weigerden hem te ontslaan in plaats van hem te schorsen, hetgeen hem de kans had gegeven een nieuwe baan te zoeken, en ook niet is aangevoerd welke nadelige gevolgen dit voor het strafproces zou hebben gehad. Onder deze omstandigheden was naar het oordeel

van het hof de schorsing niet noodzakelijk en proportioneel en is sprake van schending van artikel 8 EVRM.

ARREST – 19 juli 2012 – Hümmer t. Duitsland – persbericht – arrest

Eerdere verklaring van een getuige, die niet op zitting nader wil verklaren, mag niet zonder verdere waarborgen als bewijs gebruikt worden – problematiek van arrest Al Khawaja en Tahery

Veroordeling van klager is voornamelijk gebaseerd op verklaringen van zijn familieleden in het vooronderzoek. Zij weigeren ter zitting een nadere verklaring af te leggen. Vervolgens is de onderzoeksrechter, die de familieleden eerder had gehoord (zonder aanwezigheid van de verdachte en zijn raadsman), als getuige ter zitting gehoord over de bij hem afgelegde verklaringen door de familieleden. Via deze weg zijn de verklaringen alsnog gebruikt. Klager is niet in de gelegenheid geweest de getuigen zelf te horen en de betrouwbaarheid te toetsen en er heeft ook geen compensatie plaatsgevonden. Schending van artikel 6 EVRM.

ARREST – 17 juli 2012 – M.D. en anderen t. Malta – persbericht – arrest

Een moeder de ouderlijke macht ontzeggen zonder mogelijkheid van latere toetsing onrechtmatig.

Wegens klaagsters slechte zorg van haar kinderen van 4 en 6 jaar, worden deze in een instituut geplaatst en aan de zorg van religieuzen toevertrouwd. Gelijktijdig wordt de moeder alle ouderlijke rechten ontzegd wegens een strafrechtelijke veroordeling voor wreedheden jegens de kinderen. De klacht ziet er op dat de moeder ondanks veranderde omstandigheden de zorgopdracht aan het klooster niet kan laten herbeoordelen (artikel 6) en dat de ontzegging van alle ouderlijke rechten een automatisch gevolg is van de veroordeling zonder afweging van de verschillende belangen en zonder dat daar een beroep tegen openstaat (artikel 8). Het hof neemt schending van beide artikelen op grond van hetgeen is aangevoerd.

ARREST – 17 juli 2012 – Muscat t. Malta – persbericht – arrest

Betekenisperikelen - Klager heeft niet gepoogd zijn eigen fout te herstellen, gevolgen voor zijn rekening.

Klager voert aan dat de wet te formalistisch is gehandhaafd waardoor hem de toegang tot een rechtelijke instantie is ontnomen. Doordat klager en zijn advocaat een verkeerd adres van de beklaagde in de appelakte hebben aangegeven kon de aankondiging van het appel daar niet bezorgd worden. In het dossier is daarvan een aantekening gemaakt. De klager en zijn raadsman hebben echter nooit navraag gedaan of de aankondiging de beklaagde wel bereikt had en ook heeft klager daarover geen contact gezocht met zijn raadsman. Onder deze omstandigheden was er geen aanleiding af te wijken van de wettelijke bepaling dat zonder een juiste betekening van het appel aan de beklaagde, het appel afgewezen dient te worden. Van een schending van bovengenoemde artikelen is dan ook geen sprake.

ARREST – 17 juli 2012 – Wallishauser t. Oostenrijk – persbericht – arrest

Beroep op immuniteit door staten dient onder omstandigheden te wijken voor toegang tot de rechter.

Een Oostenrijkse fotografe die in dienst is van de Amerikaanse ambassade in Wenen klaagt voor de rechtbank te Wenen over een geschil over haar salaris. De Amerikaanse autoriteiten doen een beroep op immuniteit en weigeren gehoor te geven aan de oproeping van de rechtbank. De rechtbank accepteert deze weigering op grond van internationaal recht (1972 European Convention on State Immunity) dat voorschrijft de soevereiniteit van een staat te respecteren. Het hof oordeelt dat wanneer voornoemde regels van internationaal recht tot gevolg hebben het ontzeggen van toegang tot een rechter er een afweging dient plaats te vinden van belangen. In het onderhavige geval had dat moeten leiden tot het buiten toepassing laten van de bewuste internationale afspraken om klager zo

toegang tot een rechtelijke instantie te geven. Er is sprake van schending van artikel 6 EVRM.

ARREST – 10 juli 2012 – Vidgen t. Nederland – Nederlandse zaak – persbericht – arrest

Eerdere verklaring van een getuige, die als medeverdachte een beroep doet op zijn zwijgrecht, mag niet zonder verdere waarborgen als bewijs gebruikt worden – problematiek van arrest Al Khawaja en Tahery

Het betreft de veroordeling van een man in 2004 die ervan werd verdacht drugs (XTC) te smokkelen in auto-onderdelen van Nederland naar Australië. Verdachte ontkende niet dat hij auto-onderdelen liet verschepen, wel dat hij wist dat daar drugs in zaten. Hij werd veroordeeld op grond van de belastende verklaring van medeverdachte M. afgelegd in voorlopige hechtenis. M. beriep zich later als getuige in de strafprocedure tegen Vidgen op zijn eigen zwijgrecht en weigerde vragen over de rol van Vidgen te beantwoorden. Vidgen kreeg dus niet de kans de verklaringen van M. te controleren. Ander bewijs ontbrak. Het Amsterdamse hof veroordeelde Vidgen. Het EHRM oordeelt de Nederlandse strafprocedure tegen Vidgen nu in strijd met artikel 6 EVRM.

ARREST – 10 juli 2012 – K.M.C. t. Hongarije – persbericht – arrest

Ontslag van een ambtenaar was onmogelijk om in rechte aan te vechten.

Een ambtenaar van de bestuurlijke inspectie in Hongarije is in september 2010 zonder opgave van reden ontslagen, hetgeen onder de destijds geldende Hongaarse regelgeving mogelijk was. Klaagster heeft hierover niet geklaagd bij Hongaarse rechtelijke instanties, omdat in de gegeven omstandigheden, te weten dat er geen reden voor het ontslag hoefde te worden gegeven, zodat er ook niets was om aan te vechten, zij meende dat zij geen kans had om haar gelijk te krijgen. In februari 2011 is voornoemde regelgeving, mede gelet op Europese regelgeving, ongrondwettig verklaard. Het hof heeft een schending van artikel 6 EVRM aangenomen en daarbij in het bijzonder overwogen dat het voor klaagster onmogelijk was om serieuze bezwaren naar voren te brengen, omdat deze zich nergens tegen konden richten, zodat er geen sprake kon zijn van een effectieve rechterlijke controle.

GEEN STRAF ZONDER WET (ART. 7)

ARREST – 10 juli 2012 – Del Rio Prada t. Spanje – persbericht – arrest

Terugwerkende kracht van jurisprudentie – wijziging ten nadele van een veroordeelde – rechtszekerheid – voorzienbaarheid – regeling bij wet - strafrecht – detentie.

Klaagster was in 8 zaken veroordeeld voor terroristische activiteiten tot in totaal 3000 jaar gevangenisstraf. Na omzetting daarvan door de *Audiencia Nacional* zat zij de maximum gevangenisstraf die in Spanje mogelijk is, te weten 30 jaar, uit. In 2006 wijzigde het Spaanse Hoogerechtshof zijn jurisprudentie met betrekking tot de berekening van gevangenisstraffen. Die wijziging had terugwerkende kracht. Als gevolg daarvan zou klaagster niet in 2008 maar pas negen jaar, in 2017, vrijkomen. Klaagster voerde aan dat het Spaanse Hof zijn jurisprudentie om politieke redenen had gewijzigd, nl. om plegers van terroristische daden harder aan te pakken, en beriep zich met name op artikel 7 EVRM. Het EHRM oordeelt dat de verlenging van de gevangenisstraf van klaagster met terugwerkende kracht in strijd is met het legaliteitsbeginsel zoals neergelegd in artikel 7 EVRM, waaruit volgt dat zowel de strafbaarheid van het gepleegde feit als de op te leggen en opgelegde straf voor een betrokkene, bij wet dient te worden geregeld en duidelijk en voorzienbaar dient te zijn.

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST – 31 juli 2012 – Drakšas t. Litouwen – persbericht – arrest

Openbaarmaking op nationale televisie van getapte telefoongesprekken van klager (politicus) met diens zakenpartners – in het kader van de afzettingsprocedure voor het Constitutionele hof van de Litouwse president Paksas – was niet in strijd met artikel 8

ARREST – 19 juli 2012 – Koch t. Duitsland – persbericht – arrest – commentaar

Weigering van autoriteiten om aan zijn inmiddels overleden echtgenote euthanasie toe te staan heeft het recht van klager op eerbiediging van privé en gezinsleven aangetast.

Na een ongelukkig val is de vrouw van klager vrijwel volledig verlamd geraakt en wil zij euthanasie laten plegen. De Duitse autoriteiten weigeren dat en klager en zijn vrouw wijken uit naar Zwitserland om alsnog een einde aan haar leven te laten maken. De klacht is door het Duitse hof zonder de zaak te onderzoeken afgewezen omdat het oordeelde dat klager niet zelf een beroep op schending van artikel 8 toekwam omdat slechts sprake was van een mogelijke schending van dit recht ten aanzien van zijn vrouw.

Het hof oordeelt dat dit een onjuist uitgangspunt is en onder de omstandigheden van het huidige geval (het echtpaar was 25 jaar getrouwd en klager verzorgde haar na haar val) klager direct geraakt wordt door de weigering euthanasie toe te staan zodat zijn zaak niet zonder nader onderzoek afgewezen had mogen worden. Klager heeft ook een klacht ingediend namens zijn overleden vrouw maar daarin is hij niet ontvankelijk, nu hij niet namens zijn vrouw daar een beroep op kan doen.

“La question du suicide assisté a de nouveau fait l'objet d'un examen par la Cour européenne des droits de l'homme. Fait remarquable, il s'est soldé par une condamnation pour violation du droit au respect de la vie privée. La juridiction européenne ne s'est toutefois pas départie de sa prudente audace, oscillant entre souci de poser des jalons pour l'avenir et refus d'un volontarisme excessif en ce domaine si sensible.” [Nicolas Hervieu](#)

ARREST – 10 juli 2012 – B. t. België – persbericht – arrest

Het EHRM beslist dat, indien het bevel tot de gedwongen terugkeer van klagers dochter naar de Verenigde Staten van Amerika ten uitvoer wordt gelegd, er sprake zal zijn van een schending van artikel 8 EVRM.

De zaak betreft de beslissing van de Belgische rechter om een meisje, dat door haar moeder naar België uit de VS was meegenomen zonder de instemming van de vader, of van de Amerikaanse rechter, naar de VS te laten terugkeren. In het bijzonder heeft het Hof overwogen dat het Hof van Beroep te Gent onvoldoende heeft onderzocht wat de risico's voor het kind zijn bij een terugkeer naar haar vader en dat het voorts de tijd die inmiddels is verstreken en de integratie van het kind in het leven in België in ogenschouw had moeten nemen.

ARREST – 3 juli 2012 – Martínez Martínez and Pino Manzano t. Spanje – persbericht – arrest

Recht op eerbiediging van privéleven - geen schending artikel 8 - vervuiling - lawaai - psychische klachten

Door een echtpaar, woonachtig in een industriële zone, ondervonden overlast veroorzaakt door een steengroeve levert geen schending van hun recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven op.

De zaak betreft een echtpaar dat woonachtig is in de nabijheid van een actieve steengroeve. Zij klagen over hun psychische klachten ten gevolge van het lawaai en de (stof)vervuiling en eisen compensatie van de autoriteiten hiervoor. Het hof stelt vast dat klagers woonachtig waren in een industriële zone die niet bedoeld was voor bewoning, zoals is gebleken uit verscheidene officiële documenten van de overheid. De Spaanse gerechtelijke instanties hebben de klachten zorgvuldig bekeken en een deskundigenonderzoek gelast waaruit is gebleken dat het lawaai en de vervuiling gelijk of net boven de daarvoor vastgestelde normen lagen, maar acceptabel waren. Het Hof oordeelt dat er geen sprake is van schending van het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven.

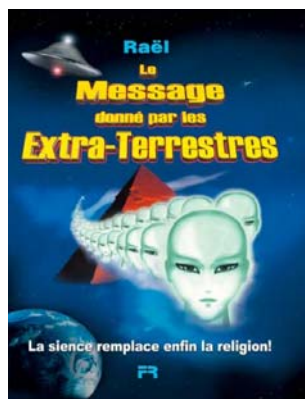
VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

ARREST – 24 juli 2012 – Fáber t. Hongarije – persbericht – arrest

Vervolgning en veroordeling van dragen van controversiele Árpád-vlag in strijd met vrije meningsuiting

Fabér toonde een zogenaamde Árpád vlag in de nabijheid van een demonstratie tegen racisme. De bewuste vlag heeft een fascistische lading voor sommigen doordat een soortgelijke vlag door de Arrow Cross Party in 1940 gebruikt werd. De Hongaarse rechters oordeelden dat Fabér door te weigeren de vlag te verwijderen provokeerde en dat zijn vrijheid van meningsuiting moest wijken nu zijn gedrag zeer waarschijnlijk zou leiden tot onrust en een gevaar voor de openbare orde opleverde. Het hof overweegt dat mogelijk bepaalde mensen zich opgelaten voelden door de vlag maar dat de vlag niet daadwerkelijk voor onrust heeft gezorgd. Fáber heeft zich niet dreigend of gewelddadig opgesteld en daarom had hij geen boete mogen krijgen voor het dragen van de vlag. Schending van artikel 10 mede in het licht van artikel 11 bezien.

ARREST – 13 juli 2012 – Mouvement Raélien suisse t. Zwitserland – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Zwitserse autoriteiten mochten het ophangen van posters verbieden omdat de bewuste organisatie immorele activiteiten promoot.

De staat heeft binnen de beoordelingsvrijheid die zij heeft juist geoordeeld. Gelet op de omstandigheden van het geval (het ging om een organisatie die onder andere klonen, seksuele meditatie en het contact leggen met het buitenaardse leven promootte, waarbij vermoedens aanwezig waren dat er binnen de organisatie sprake was van pedofilie en incest) heeft de staat kunnen beslissen de posters te weigeren met het oog op de volksgezondheid en veiligheid van de samenleving. Naar het oordeel van het hof was de weigering niet in strijd met de vrijheid van meningsuiting nu de organisatie nog voldoende andere middelen van uiting ter beschikking had en de beperking sociaal gezien noodzakelijk was.

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam, eerste jaargang, no. 8 (augustus 2012)

“The decision of the Grand Chamber is a rather unfortunate precedent for freedom of expression in several respects.” [Inform’s Blog](#)

“This will certainly prove to be a leading European case with regard to content and viewpoint based restrictions on the freedom of expression in a public space. It is also notable because the Court was very severely split – 9 to 8 – which is not only a rarity, but highlights the controversial nature of the case and its uncertain precedential value for the future.” [Marko Milanovic/](#)

“While some may dismiss the Raëlien Mouvement as farcical, or even dangerous, these views must not cloud the assessment of the principles involved in this judgment. It involves how the Court will assess interferences with speech in the public space.” [Strasbourg Observers](#)

“Il est paradoxal que la limitation d'une forme particulière d'expression - « l'affichage sur le domaine public » - soit justifiée par des éléments qui concernent le comportement de l'organisation elle-même - alors qu'elle est autorisée en Suisse - ou certains autres supports d'expression comme le site internet - qui n'est pas non plus interdit, la Cour saluant même le fait que « la requérante demeure libre d'exprimer ses convictions par les nombreux autres moyens de communication à sa disposition ».” [CPDH](#)

“Cette frilosité institutionnelle ajoutée à une telle tendance idéologique – au sens premier du terme – produit des effets néfastes. Outre que ceci affecte la libre diffusion de discours minoritaires, la même menace plane aussi sur la vitalité de l'ensemble du débat public. A l'heure où se profilent de délicats contentieux relatifs à l'expression de convictions au sein de l'espace public (v. ainsi la question de la dissimulation du visage dans l'espace public : Cour EDH, 5e Sect. S.A.S. c. France, Req. n° 43835/11 – Communiquée le 1er février 2012), savoir si cette tendance européenne sera pérenne ou si elle finira par s'essouffler est une interrogation cruciale. Face à cette alternative, espérons que les juges européens finiront par se décider à remettre la main sur les clefs de l'espace public.” [Nicolas Hervieu](#)

ARREST – 10 juli 2012 – Björk Eidsdottir t. IJsland (1) & Erla Hlynsdottir t. IJsland (2) – [persbericht](#) – [arrest \(1\)](#) – [arrest \(2\)](#)

Journalisten hadden niet mogen worden vervolgd voor het citeren van kritiek op stripclubeigenaren.

De zaken betreffen vervolging ter zake van laster van twee IJslandse journalisten voor hun artikelen over respectievelijk de slechte werkomstandigheden in een stripclub en een beweerdelijke aanslag in een andere stripclub. Het hof heeft in het bijzonder overwogen dat de artikelen hebben bijgedragen aan het publieke debat en dat de journalisten hun uitlatingen hebben afgewogen door hoor en wederhoor toe te passen.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)

ARREST – 10 juli 2012 – Berladir en anderen t. Rusland – [persbericht](#) – [arrest](#)

Demonstratie mocht niet op andere dan aangewezen plaats worden gehouden

De Russische autoriteiten hebben een protestmars niet verboden maar daarvoor wel een andere plek aangewezen dan verzocht. Aanvragers hebben de alternatieve locatie zonder reden afgewezen en alsnog zonder vergunning de mars gehouden. Nu geen sprake was van het verbieden van de mars en de klagers niets hebben aangevoerd waaruit blijkt dat de aangewezen locatie ongeschikt was, is geen sprake van een schending van artikel 11.

VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID (ART. 35)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – 26 juni 2012 – Heather Moor & Edgecomb Ltd t. VK (No. 2) – persbericht – beslissing

Eerste Britse zaak die wordt afgewezen op grond van ontbreken wezenlijk nadeel

De zaak betreft een klacht over het systeem in het Verenigd Koninkrijk om klachten af te handelen van bedrijven die financieel advies geven en in het bijzonder, de klacht van het bedrijf van klager over het verzuim van de financiële ombudsman om zijn beslissing te publiceren over een klacht van een voormalig cliënt van het bedrijf over een verkeerd pensioen advies. De klacht van het bedrijf dat de beslissing van de Ombudsman niet openbaar is gemaakt is door het Hof onder verwijzing naar artikel 35 § 3(b) van het EVRM afgewezen omdat het Hof van oordeel is dat er geen sprake van een significant nadeel is. Dit nieuwe ontvankelijkheids criterium is geïntroduceerd met de inwerkingtreding van protocol nr. 14 in juni 2010 met het oog op de constant toenemende werkdruk van het Hof en is bedoeld om het Hof in staat te stellen zich concentreren op zaken waarbij een beoordeling op zijn merites gerechtvaardigd is.

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – 10 juli 2012 – SGP t. Nederland – **Nederlandse zaak** – beslissing - commentaar - commentaar

Klacht van Staatskundig Gereformeerde Partij – die betoogde dat het arrest van de Hoge Raad, over het recht van vrouwelijke leden van de SGP om voor die partij in vertegenwoordigende functies te kunnen worden gekozen, in strijd is met artikel 9 EVRM – is niet ontvankelijk

Het dwingend opleggen van de gelijkheidsgedachte zal de geesten van de partijleden echt niet rijp maken voor het passief vrouwenkiesrecht. [Reformatorisch Dagblad](#)

“De SGP wijst in een reactie op het anders luidende oordeel van de Afdeling en het Reformatorisch Dagblad kijkt jaloers naar Italië, waar men nog voldoende lef heeft om een militant secularistisch Straatsburgs oordeel aan de bekende laars te lappen. Maar het EHRM heeft Italië uiteindelijk niet veroordeeld, en wie de uitspraak van de Afdeling vergelijkt met wat het EHRM nu zegt, zal een aantal verschillen opvallen. De Afdeling beweerde dat het EVRM tot terughoudendheid jegens de SGP noopte, en suggereerde zelfs dat er misschien wel een plicht tot extra subsidie voor de zwaarverdruchte mannenbroeders uit kon worden afgeleid. Dat blijkt de Afdeling verkeerd te hebben gezien. ‘Lending support’ aan het orthodoxe vrouwenstandpunt is in strijd met de positieve verplichtingen, aldus het EHRM nu.”

[Publiekrecht en politiek](#)

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam, eerste jaargang, no. 8 (augustus 2012)

“Bevindelijk gereformeerden zijn nu eenmaal kinderen van hun tijd, net als u en ik. Het enige verschil: maatschappelijke veranderingen dringen er met enorme vertraging door. Dankzij het Europees Hof kan de partij eindelijk de laatste bocht nemen - zonder ernstig gezichtsverlies. Tenzij ze zichzelf wenst op te heffen. Zo bezien is de recente uitspraak voor de SGP een blessing indiguis. Je zou bijna zeggen: een geschenk uit de hemel.” [Trouw](#)

“De uitspraak van het EHRM overtuigt niet omdat het Hof niet duidelijk maakt waarom het standpunt van de SGP het passieve kiesrecht van vrouwen zou beperken. Kennelijk gaat het EHRM ervan uit dat je in ons land geen kandidaten kunt stellen zonder een politieke partij. Maar dat is niet het geval. De Kieswet geeft aan dat Nederland geen partijstelsel heeft, maar een lijstenstelsel. Iedereen die aan de gestelde voorwaarden voldoet, mag een lijst indienen, dus ook staatkundig gereformeerde vrouwen die wél vinden dat vrouwen in de politiek mogen.” [Tom Zwart](#)

“Political parties should be free to espouse just about any viewpoint they like, as long as they do nothing more than espousing. That goes for paedophilia as much as for discrimination against women. The freedom of speech and association of political parties is at the very core of our liberty and democracy, and it must be protected with the absolute maximum of vigilance against the politically correct priesthood.” [Martin Holterman](#)

“From a women’s rights perspective, this is a decision that includes some welcome and innovative reasoning. From the perspective of the right to freedom of religion, however, this decision might be unsatisfactory. The Court does not even use the whole “conflict of rights”-language that was used in the domestic proceedings; there is no weighing here between religious freedom and gender equality.” [Alexandra Timmer](#)

VERWIJZING NAAR GROTE KAMER (ART. 43)

BESLISSING – 9 juli 2012 – Sindicatul Pastorul Cel Bun t. Roemenië – [persbericht](#) – [beslissing](#)

BESLISSING – 9 juli 2012 – Vinter and Others t. VK – [persbericht](#) – [beslissing](#)

3. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

ARBEIDSRECHT

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-522/10 – Reichel-Albert – arrest

Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Verordening (EG) nr. 987/2009 – Artikel 44, lid 2 – Beoordeling van recht op ouderdomspensioen – Inaanmerkingneming van tijdvakken van kinderopvoeding vervuld in een andere lidstaat – Toepasselijkheid – Artikel 21 VWEU – Vrij verkeer van burgers

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-367/11 – Prete – conclusie

Vrij verkeer van werknemers – Uitkeringen voor jongeren die op zoek zijn naar hun eerste dienstbetrekking – Recht van werkzoekenden op de uitkering – Toekenning van de uitkering onderworpen aan de voorwaarde dat ten minste zes jaar studies in het gastland zijn gevolgd – Indirecte discriminatie – Evenredigheid

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-154/11 – Mahamdia – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Bevoegdheid voor individuele arbeidsovereenkomsten – Met ambassade van derde staat gesloten overeenkomst – Immuniteit van staat als werkgever – Begrip ‘agentschap, filiaal of andere vestiging’ in zin van artikel 18, lid 2 – Verenigbaarheid met artikel 21 van beding waarbij gerechten van derde staat bevoegd worden verklaard

CONCLUSIE – 12 juli 2012 – Zaak C-202/11 – Las – persbericht – conclusie

Uitlegging van artikel 45 VWEU – Vrij verkeer van werknemers – Beperkingen – Taalgebruik – Regeling die voorziet in verplichting voor in Nederlands taalgebied van Koninkrijk België gelegen onderneming om op straffe van nietigheid alle documenten betreffende arbeidsverhoudingen in Nederlands op te stellen – Arbeidsovereenkomst met internationaal karakter – Artikel 4 VEU – Taalkundige diversiteit – Nationale identiteit – Onevenredigheid van betrokken maatregelen

Volgens advocaat-generaal Jääskinen wordt het vrije verkeer van werknemers geschonden wanneer alle documenten in een internationale arbeidsverhouding moeten worden opgesteld in de taal van het taalgebied. In de bijzondere context van een internationale arbeidsovereenkomst vormt een dergelijke taalverplichting een belemmering van het vrije verkeer van werknemers die niet wordt gerechtvaardigd door de bescherming van de werknemers, door de doeltreffendheid van de administratieve controles en het rechterlijke toezicht of door een beleid ter bescherming van een taal.

CONCLUSIE – 12 juli 2012 – Zaak C-152/11 – Odar – conclusie

Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Verbod van discriminatie op grond van leeftijd en handicap – Verenigbaarheid van nationale maatregelen op grond waarvan werknemers die de pensioengerechtigde leeftijd naderen, van vergoedingen kunnen worden uitgesloten of verlaagde vergoedingen ontvangen in het kader van een door de ondernemingsraad opgemaakt sociaal plan

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-141/11 – Hörnfeldt – arrest

Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Verbod van discriminatie op grond van leeftijd – Nationale regeling die onvoorwaardelijk recht te werken tot 67 jaar verleent en automatische beëindiging van arbeidsovereenkomst aan einde van maand waarin werknemer die leeftijd bereikt mogelijk maakt – Geen inachtneming hoogte ouderdomspensioen

BESTUURSRECHT

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-470/10 – Garkalns – arrest

Artikel 49 EG – Beperkingen van vrijheid van dienstverrichting – Gelijke behandeling – Transparantieplichting – Kansspelen – Casino's, speelautomatenhallen en bingo's – Verplichte voorafgaande toestemming van gemeente van vestigingsplaats – Beoordelingsbevoegdheid – Aanzienlijke aantasting van belangen van Staat en inwoners van betrokken administratief gebied – Rechtvaardigingsgronden – Evenredigheid

ARREST – 19 juli 2012 – Gevoegde zaken C-213/11 + C-214/11 + C-217/11 – Fortuna Grand Forta – arrest

Interne markt – Richtlijn 98/34/EG – Normen en technische voorschriften – Informatieprocedure op gebied van normen en technische voorschriften – Speelautomaten met geringe prijzen – Verbod van wijziging, verlenging en verlening van exploitatievergunningen – Begrip 'technisch voorschrift'

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-26/11 – Belgische Petroleum Unie e.a. – conclusie

Brandstoffen – Verplichte verkoop van bio-ethanol – Richtlijn 98/70/EG – Kwaliteit van benzine en van dieselbrandstof – Richtlijn 2003/30/EG – Biobrandstoffen – Duurzaamheidscriteria – Richtlijn 98/34/EG – Informatieprocedure op gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij

De Belgische regelgeving verplicht aardoliemaatschappijen die benzineproducten of dieselproducten in de handel brengen, eveneens een hoeveelheid (4 procent) duurzame biobrandstoffen (bio-ethanol) in verbruik te stellen. Het Belgische grondwettelijk Hof vraagt of deze regeling strookt met richtlijn 98/70 betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof. Zo ja, wens het Hof te vernemen of deze regeling had moeten worden aangemeld bij de Europese Commissie.

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Gevoegde zaken C-182/11 + C-183/11 – Econord – conclusie

Exploitatie van gemeentelijke reinigingsdienst door instrumentele vennootschap waarin gemeente minderheidsdeelneming bezit – Gunning zonder aanbesteding – Inhouse overeenkomsten – Aanbestedende dienst die op instrumentele vennootschap toezicht

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam, eerste jaargang, no. 8 (augustus 2012)

uitoefent zoals op zijn eigen diensten – Meerdere aanbestedende diensten – ‚Asymmetrie‘ tussen verschillende aanbestedende diensten

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-562/10 – Commissie / Duitsland – arrest

Beroep wegens niet-nakoming – Artikel 56 VWEU – Duitse regeling betreffende verzorgingsverzekering – Verstrekking van thuisverzorging uitgesloten indien verblijf in andere lidstaat – Lager niveau van exporteerbare uitkeringen – Niet-vergoeding van huurkosten voor verzorgingshulpmiddelen in andere lidstaten

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-176/11 – HIT en HIT LARIX – persbericht – arrest – commentaar

Artikel 56 VWEU – Beperking van vrijheid van dienstverrichting – Kansspelen – Regeling van lidstaat op grond waarvan reclame voor in andere staten gelegen casino's verboden is, wanneer niveau van wettelijke spelersbescherming in deze staten niet overeenstemt met op nationaal vlak gewaarborgd niveau – Rechtvaardiging – Dwingende redenen van algemeen belang – Evenredigheid

Reclame voor buitenlandse casino's mag onder bepaalde voorwaarden verboden worden. Een lidstaat mag reclame voor casino's in een andere lidstaat verbieden wanneer daar geen gelijkwaardige spelersbescherming wordt geboden.

“The judgment raises once more the question of what regulations should be found proportional in gambling cases. The disagreement over proportionality is evident in the differences between the opinion of the Court and that of Advocate General Mazák, and will no doubt lead to further debate regarding the exact scope of Member State freedom in this area.” [ELB](#)

ARREST – 12 juli 2012 – Gevoegde zaken C-55/11 + C-57/11 + C-58/11 – Vodafone España + France Telecom España – persbericht – arrest

Richtlijn 2002/20/EG – Elektronische communicatienetwerken en -diensten – Vergunning – Artikel 13 – Vergoedingen voor gebruiksrechten en rechten om faciliteiten te installeren

CONCLUSIE – 3 juli 2012 – Zaak C-614/10 – Commissie / Oostenrijk – **Grote Kamer – conclusie**

Niet-nakoming – Bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens – Vervulling, in volledige onafhankelijkheid, van taken van nationale toezichhoudende autoriteiten belast met toezicht op verwerking van persoonsgegevens – Nauwe persoonlijke en organisatorische banden tussen toezichhoudende autoriteit en Bundeskanzleramt

CONSUMENTENBESCHERMING

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-602/10 – SC Volksbank România – persbericht – arrest – commentaar

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam, eerste jaargang, no. 8 (augustus 2012)

Consumentenbescherming – Consumentenkredietovereenkomsten – Richtlijn 2008/48/EG – Artikelen 22, 24 en 30 – Nationale regeling ter uitvoering van die richtlijn – Toepasselijkheid op van materieel en temporeel toepassingsgebied van betrokken richtlijn uitgesloten overeenkomsten – Niet door zelfde richtlijn voorziene verplichtingen – Beperking van bankprovisies die kredietgever in rekening mag brengen – Artikelen 56 VWEU, 58 VWEU en 63 VWEU – Verplichting tot invoering van adequate en doelmatige procedures voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting in nationaal recht

“The Directive on Consumer Credit (2008/48/EC) is still a 'baby' among European consumer protection measures. It had to be transposed by Member States only by 11 June 2010, so it does not surprise that the first cases regarding interpretation of its provisions are reaching the CJEU now. What could give rise to a certain amount of concern is the fact that the judgment seems to undermine the full harmonisation character of this Directive.” [Joasia Luzak](#)

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-49/11 – Content Services – arrest – commentaar

Prejudiciële verwijzing – Richtlijn 97/7/EG – Consumentenbescherming – Op afstand gesloten overeenkomsten – Voorlichting van consument – Verstrekte of ontvangen informatie – Duurzame drager – Begrip – Hyperlink op website van leverancier – Herroepingsrecht

DOUANE-UNIE

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-336/11 – Société Rohm & Haas e.a. – arrest

Gemeenschappelijk douanetarief – Tariefindeling – Gecombineerde nomenclatuur – Polijstappen uitsluitend bestemd voor machines voor polijsten van schijven van halfgeleidermateriaal – Tariefposten 3919 en 8466 (of 8486) – Begrippen ‚delen‘ of ‚toebehoren‘

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-250/11 – Lietuvos gele inkeliai – arrest

Vrijstelling van douanerechten en btw-vrijstelling bij invoer van goederen – Brandstof in normale reservoirs van motorvoertuigen te land – Begrip ‚motorvoertuig te land‘ – Locomotieven – Weg- en spoorvervoer – Beginsel van gelijke behandeling – Neutraliteitsbeginsel

ARREST – 12 juli 2012 – Gevoegde zaken C-608/10 + C-10/11 + C-23/11 – Südzucker WEGO Landwirtschaftliche Schlachtstellen Fleischkontor Moksel – arrest

Landbouw – Uitvoerrestituties – Onjuiste vermelding van exporteur in aangifte ten uitvoer – Nationale regeling die recht op uitvoerrestitutie afhankelijk stelt van vermelding van verzoeker als exporteur in aangifte ten uitvoer – Wijziging van aangifte ten uitvoer na vrijgave van goederen

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-291/11 – TNT Freight Management – arrest

Gemeenschappelijk douanetarief – Gecombineerde nomenclatuur – Tariefposten 3002 en 3502 – Bloedalbumine bereid voor therapeutisch of profylactisch gebruik – Bewerking van product

FAILLISEMENTSRECHT

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-527/10 – ERSTE Bank Hungary – arrest

Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Insolventieprocedures – Verordening (EG) nr. 1346/2000 – Artikel 5, lid 1 – Toepassing in tijd – Zakelijke vordering die wordt ingesteld in staat die geen lidstaat van Europese Unie is – Insolventieprocedure die in andere lidstaat tegen schuldenaar wordt ingeleid – Situatie waarin eerstgenoemde staat lid van Europese Unie is geworden – Toepasselijkheid

FISCALE BEPALINGEN

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-35/11 – Test Claimants in the FII Group Litigation – Grote Kamer – conclusie

Artikelen 49 VWEU en 63 VWEU – Vennootschapsbelasting – Arrest in zaak C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation – Gelijke behandeling van binnenlandse en buitenlandse dividenden – In aanmerking te nemen belastingtarieven bij de beoordeling van de belastingniveaus voor dividenden van binnenlandse en buitenlandse herkomst gelijkwaardig zijn – Wettelijke of daadwerkelijke tarieven – Vrij verkeer van kapitaal – Nationale regels van toepassing ongeacht de omvang van de deelneming – Indirecte belastingbetaling – Geen belasting betaald door uitkerende vennootschap – Onrechtmatig geheven belasting – Vordering tot terugbetaling of vordering tot schadevergoeding – Dividenden ontvangen van vennootschappen in derde landen – Dochterondernemingen waarop de ontvangende vennootschap een beslissende invloed uitoefent – Toepasselijkheid van artikel 63 VWEU

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-48/11 – A – arrest

Directe belastingen – Vrijheid van vestiging – Vrij verkeer van kapitaal – EER-Overeenkomst – Artikelen 31 en 40 – Richtlijn 2009/133/EG – Werkingssfeer – Aandelenruil tussen in lidstaat gevestigde vennootschap en vennootschap gevestigd in derde staat die partij is bij EER-Overeenkomst – Weigering van belastingvoordeel – Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in belastingzaken

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-342/10 – Commissie / Finland – conclusie

Vrij verkeer van kapitaal – Discriminerende belasting van dividenduitkeringen aan niet-ingezetenen pensioenfondsen

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-123/11 – A – conclusie

Belastingwetgeving – Vrijheid van vestiging – Richtlijn 2009/133/EG – Nationale wet inkomstenbelastingen – Fusie van twee in verschillende lidstaten gevestigde vennootschappen – Aftrekbaarheid van verliezen van de overgenomen vennootschap in de lidstaat van de overnemende vennootschap

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-174/11 – Zimmermann – conclusie

Zesde richtlijn 77/388/EEG – BTW – Vrijstellingen – Artikel 13, A, lid 1, sub g, van de Zesde richtlijn – Diensten die nauw samenhangen met maatschappelijk werk en met de sociale zekerheid, verricht door publiekrechtelijke lichamen of door andere organisaties die als instellingen van sociale aard worden erkend – Nationale regeling die aan de vrijstelling van ambulante zorgprestaties bepaalde voorwaarden verbindt die evenwel niet van toepassing zijn wanneer deze diensten worden verricht door bepaalde officieel erkende verenigingen of door leden van deze verenigingen

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-263/11 – Rēdlihs – arrest

Zesde btw-richtlijn – Richtlijn 2006/112/EG – Begrip 'economische activiteit' – Houtleveringen ter compensatie van stormschade – Verleggingsregeling – Geen inschrijving van belastingplichtigen in register – Geldboete – Evenredigheidsbeginsel

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-377/11 – International Bingo Technology – arrest

Zesde btw-richtlijn – Artikel 11, A, lid 1, sub a, artikel 17, lid 5, en artikel 19, lid 1 – Organisatie van bingospelen – Wettelijke verplichting tot uitkering van gedeelte van verkoopprijs van kaarten als prijzengeld voor spelers – Berekening van maatstaf van heffing

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-160/11 – Bawaria Motors – arrest

Richtlijn 2006/112/EG – Btw – Artikel 136 – Vrijstellingen – Artikelen 313 tot en met 315 – Bijzondere regeling voor belastingheffing over winstmarge – Levering van gebruikte voertuigen door belastingplichtige wederverkoper – Voertuigen belastingvrij aan belastingplichtige wederverkoper geleverd door andere belastingplichtige die zelf deel van voorbelasting heeft afgetrokken

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-31/11 – Scheunemann – arrest

Vrijheid van vestiging – Vrij verkeer van kapitaal – Directe belastingen – Successiebelasting – Wijze van berekening van belasting – Verkrijging door erfopvolging van deelneming, als enig vennoot, in kapitaalvennootschap gevestigd in derde staat – Nationale wetgeving die belastingvoordelen voor deelneming in dergelijke vennootschappen uitsluit

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-44/11 – Deutsche Bank – arrest

Richtlijn 2006/112/EG – Artikel 56, lid 1, sub e – Artikel 135, lid 1, sub f en g – Vrijstelling van vermogensbeheer van waardepapieren (portefeuillebeheer)

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-33/11 – A – arrest

Zesde richtlijn – Vrijstellingen – Artikel 15, punt 6 – Vrijstelling voor levering van luchtvaartuigen die worden gebruikt door luchtvaartmaatschappijen welke zich hoofdzakelijk toelagen op betaald internationaal vervoer – Levering van luchtvaartuigen aan ondernemer die ze aan dergelijke maatschappij ter beschikking stelt – Begrip 'betaald internationaal vervoer' – Chartervluchten

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-591/10 – Littlewoods Retail Ltd en anderen – **Grote Kamer – arrest**

Tweede en Zesde btw-richtlijn – Voorbelasting – Teruggaaf van overschot – Betaling van rente – Voorwaarden

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-334/10 – X – **Nederlandse zaak – arrest**

Zesde btw-richtlijn – Artikelen 6, lid 2, eerste alinea, sub a en b, 11, A, lid 1, sub c, en 17, lid 2 – Gedeelte van tot bedrijf behorend investeringsgoed – Tijdelijk gebruik voor privédoeleinden – Uitvoering van duurzame aanpassingen aan dat goed – Betaling van btw voor duurzame aanpassingen – Recht op aftrek

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-326/11 – J.J. Komen en Zonen Beheer Heerhugowaard – **Nederlandse zaak – arrest**

Zesde btw-richtlijn – Artikel 13, B, sub g, juncto artikel 4, lid 3, sub a – Levering van gebouwen en erbij behorend terrein – Levering van gebouw waaraan werkzaamheden worden verricht teneinde door verbouwing nieuw gebouw te creëren – Voortzetting en voltooiing van werkzaamheden door koper na levering – Vrijstelling van btw

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-269/09 – Commissie / Spanje – arrest

Niet-nakoming – Artikelen 18 EG, 39 EG en 43 EG – Artikelen 28 en 31 EER-Overeenkomst – Belastingwetgeving – Overbrenging van woonplaats van belastingplichtige naar buitenland – Verplichting om alle nog niet toegerekende inkomsten op te nemen in belastinggrondslag van laatste belastingjaar – Verlies van eventueel voordeel bestaande in uitstel van betaling van belastingschuld

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-284/11 – EMS-Bulgaria TRANSPORT – arrest

Btw – Richtlijn 2006/112/EG – Recht op aftrek – Vervaltermijn voor uitoefening van recht op btw-aftrek – Doeltreffendheidsbeginsel – Weigering van recht op btw-aftrek – Beginsel van fiscale neutraliteit

CONCLUSIE – 12 juli 2012 – Zaak C-168/11 – Beker en Beker – conclusie

Vrij verkeer van kapitaal – Voorkoming van dubbele belasting door middel van verrekeningsmethode – Verrekening beperkt tot nationale belasting die verschuldigd zou zijn over buitenlandse inkomsten – Berekeningswijze

CONCLUSIE – 10 juli 2012 – Zaak C-207/11 – 3D I – conclusie

Fiscale behandeling van de inbreng van activa binnen de Europese Unie – Richtlijn 90/434/EEG – Richtlijn 78/660 – Fiscale neutraliteit – Verenigbaarheid met richtlijn 90/434 van in nationale wetgeving opgelegde boekhoudkundige verplichting – Economische dubbele belasting – Ontvankelijkheid van verzoek om prejudiciële beslissing

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-259/11 – DTZ Zadelhoff – **Nederlandse zaak – arrest**

Zesde btw-richtlijn – Artikelen 5, lid 3, sub c, en 13, B, sub d, punt 5 – Bemiddeling bij overdracht van aandelen in vennootschappen – Handeling die tevens overgang van eigendom van onroerende zaken van deze vennootschappen inhoudt – Vrijstelling

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-318/10 – SIAT – arrest

Vrijheid van dienstverrichting – Belastingwetgeving – Aftrek als beroepskosten van uitgaven voor bezoldiging van diensten – Uitgaven jegens in andere lidstaat gevestigde dienstverrichter die aldaar niet aan inkomstenbelasting is onderworpen of aan aanzienlijk gunstigere belastingregeling is onderworpen – Aftrekbaarheid afhankelijk van verplichting bewijs te leveren van echtheid en oprechtheid van prestatie en van normaal karakter van betrokken vergoeding – Belemmering – Rechtvaardiging – Bestrijding van belastingfraude en -ontwijking – Doeltreffendheid van fiscale controles – Evenwichtige verdeling van heffingsbevoegdheid tussen lidstaten – Evenredigheid

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-558/10 – Bourges-Maunoury en Heintz (épouse Bourges-Maunoury) – arrest

Voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen – Vrijstelling van nationale belastingen op door Unie betaalde inkomsten – Inaanmerkingneming van door Unie betaalde inkomsten bij berekening van bovengrens van solidariteitsbelasting op vermogen

HANDELSPOLITIEK

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-337/09 P – Raad / Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Hogere voorziening – Handelspolitiek – Dumping – Invoer van glyfosaat uit China – Verordening (EG) nr. 384/96 – Artikel 2, lid 7, sub b en c – Status van marktgericht bedrijf – Begrip 'staatsinmenging van betekenis' in zin van artikel 2, lid 7, sub c, eerste streepje – Overheidsaandeelhouder die de facto zeggenschap uitoefent over algemene vergadering van aandeelhouders van producent – Gelijkstelling van dergelijke zeggenschap met 'inmenging van betekenis' – Beoordeling van regeling van afstempelen van exportcontracten – Grenzen van rechterlijke toetsing – Beoordeling van aangedragen bewijselementen

"More broadly, however, the case is another sign that the EU and other big economies will no longer be able to single out China and Chinese companies per se for special treatment under trade rules. Instead, they must recognize and respond to the unique position of Chinese businesses in the international market, and adjust their rules accordingly." [JC Lawrence](#)

INSTITUTIONEEL RECHT

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-62/11 – Feyerbacher – Grote Kamer – arrest

Protocol betreffende statuten van Europees Stelsel van centrale banken en van ECB – Artikel 36 – Protocol betreffende voorrechten en immuniteiten van Europese Gemeenschappen – Artikelen 13, 15 en 23 – Zetelovereenkomst van ECB – Artikel 15 – Toepasbaarheid op personeelsleden van ECB van bepalingen van Duits sociaal recht die voorzien in ouderschapstoelage

INTELLECTUELE EIGENDOM

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-376/11 – Pie Optiek – Nederlandse zaak – persbericht – arrest

Internet – .eu-topniveaudomein – Verordening (EG) nr. 874/2004 – Domeinnamen – Stapsgewijze registratie – Artikel 12, lid 2 – Begrip ‚licentiehouders van oudere rechten‘ – Persoon die door merkhouders is gemachtigd tot registratie, in eigen naam maar voor rekening van deze houder, van domeinnaam die gelijk is aan of overeenstemt met merk – Geen instemming met ander gebruik van teken als merk

Wie een .eu-domeinnaam slechts mag registreren ten behoeve van een merkhouders is geen „licentiehouders van oudere rechten“. Personen die een merk niet commercieel mogen gebruiken in overeenstemming met de eigen functies ervan zijn immers geen licentiehouders die tijdens de Sunrise Period de registratie van dit merk als .eu-domeinnaam kunnen aanvragen.

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-130/11 – Neurim Pharmaceuticals – arrest

Geneesmiddelen voor menselijk gebruik – Aanvullend beschermingscertificaat – Verordening (EG) nr. 469/2009 – Artikel 3 – Voorwaarden voor verkrijging – Geneesmiddel waarvoor van kracht zijnde vergunning voor in handel brengen is afgegeven – Eerste vergunning – Opeenvolgende vergunningen voor in handel brengen van product als geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik en als geneesmiddel voor menselijk gebruik

CONCLUSIE – 12 juli 2012 – Zaak C-534/10 P – Brookfield New Zealand en Elaris / OCVV en Schniga – conclusie

Communautaire kwekersrechten – Verordening (EG) nr. 2100/94 – Beoordelingsbevoegdheid verleend aan CBP – Opnieuw overleggen van virusvrij plantenmateriaal voor technisch onderzoek

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-616/10 – Solvay – arrest - commentaar

Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Rechtsvordering wegens inbreuk op Europees octrooi – Bijzondere en exclusieve bevoegdheden – Artikel 6, punt 1 – Pluraliteit van verweerders – Artikel 22, punt 4 – Betwisting van geldigheid van octrooi – Artikel 31 – Voorlopige of bewarende maatregelen

“AG and Court revisited a number of old chestnuts in the application of the Brussels I Regulation (the Jurisdiction Regulation or ‘JR’): the exclusive ground of jurisdiction with respect to intellectual property rights, of Article 22(4); multipartite litigation in Article 6 JR; and finally provisional measures, referred to in Article 31.” [GAVC Law](#)

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-311/11 P – Smart Technologies / BHIM – arrest

Hogere voorziening – Gemeenschapsmerk – Verordening (EG) nr. 40/94 – Artikel 7, lid 1, sub b – Woordmerk WIR MACHEN DAS BESONDERE EINFACH – Merk bestaande uit reclameslogan – Onderscheidend vermogen – Weigering van inschrijving

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak T-279/09 – Aiello / OHMI - Cantoni ITC (100% Capri) – arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Kennisgeving van memorie van opposant voor kamer van beroep – Regel 50, lid 1, regel 20, lid 2, en regel 67, lid 1, van verordening (EG) nr. 2868/95 – Rechten van verdediging

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak T-170/11 – Rivella International / OHMI - Baskaya di Baskaya Alim (BASKAYA) – arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Aanvraag voor gemeenschapsbeeldmerk BASKAYA – Ouder internationaal beeldmerk Passaia – Bewijs van normaal gebruik van ouder merk – Relevant gebied – Artikel 42, leden 2 en 3, van verordening (EG) nr. 207/2009

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak C-509/10 – Geistbeck en Geistbeck – arrest

Intellectuele en industriële eigendom – Communautair kwekersrecht – Verordening (EG) nr. 2100/94 – Landbouwersvoorrecht – Begrip ‚passende vergoeding‘ – Vergoeding van geleden schade – Inbreuk

CONCLUSIE – 5 juli 2012 – Zaak C-402/11 P – Jager & Polacek / BHIM – conclusie

Hogere voorziening – Gemeenschapsmerk – Verordening (EG) nr. 40/94 – Verordening (EG) nr. 2868/95 – Oppositieprocedure tegen inschrijving van gemeenschapsmerk – Rechtskarakter van na onderzoek van ontvankelijkheid van oppositie vastgestelde handeling – Herroepingsprocedure – Beginsel van effectieve rechterlijke bescherming – Rechtszekerheidsbeginsel

CONCLUSIE – 5 juli 2012 – Zaak C-149/10 – Leno Merken – **Nederlandse zaak – conclusie**

Gemeenschapsmerk – Verordening nr. 207/2009 inzake gemeenschapsmerk – Normaal gebruik – Plaats van gebruik

“Think the AG opinion is good - IP Community has to understand that any legislation leaves room for interpretation. The market of a CTM is and has always been ONE market, not 27 countries. In my mind the AG opinion simply says that use has to be genuine and with a commercial purpose - doesn't matter if succesful or not - AND that it is up to the Courts to decide case by case when use is genuine, but geography is only one in many elements in deciding this. To even consider that use in one specific country by definition would suffice, OR that use limited to one specific country would lead to no genuine use, is obscure.” [The IPKat](#)

ARREST – 3 juli 2012 – Zaak C-128/11 – UsedSoft – **Grote Kamer – persbericht – arrest – commentaar 1 – commentaar 2 – commentaar 3**

Rechtsbescherming van computerprogramma's – Verhandeling van gebruikte licenties voor computerprogramma's door downloaden van internet – Richtlijn 2009/24/EG – Artikelen 4, lid 2, en 5, lid 1 – Uitputting van distributierecht – Begrip ‚rechtmatige verkrijger‘

“The judgment of the Court looks pretty sensible. In particular, it would have been fairly unreasonable to distinguish the situation in which the copy of a computer program is made available by means of a download from the rightholder's website from that in which the copy is provided through a material medium such as a CD-ROM or DVD, also in consideration of current commercial practices and users' habits. In any case, the Court did not interpret the principle of exhaustion in too a radical (pro-competitive?) manner. In particular, it is likely that controversy arises in relation to the part of the ruling in which the Court made it clear that the first purchaser of a licence is not authorised by the effect of the exhaustion of the distribution right to subsequently divide the licence he has acquired.” [The IPKat](#)

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam, eerste jaargang, no. 8 (augustus 2012)

“The case highlights to growing tensions in the IP world between those who see greater restrictions as necessary to protect against the ease of digital copyright infringement and those who wish to maintain the ‘traditional’ balance between right-holders and the consumer/public.” [Eutopia law](#)

“Opeenvolgende verkrijgers van de kopie zijn rechtmatige verkrijgers van die kopie van de software, zonder dat zij noodzakelijkerwijze een licentie moeten aanvaarden. Het is duidelijk dat beperkende licentievoorwaarden die de doorverkoop van de software zouden belemmeren, ongeldig zijn. Het Hof zegt echter niet dat alle beperkende licentiebepalingen, o.m. betreffende het aantal toegelaten gebruikers of categorieën toegelaten gebruikers zoals “enkel studenten”, zonder meer kunnen opzij gezet worden. Ons inziens blijft het principe volgens dewelke een licentiehouders niet meer rechten kan overdragen dan hij zelf had, bestaan, voor zover het principe van uitputting niet wordt uitgehold. De mate waarin licentievoorwaarden jegens opeenvolgende verkrijgers behouden blijven, blijft onduidelijk.” [Stefan Van Camp](#)

LANDBOUW

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-59/11 – Association Kokopelli – persbericht – arrest

Landbouw – Richtlijnen 98/95/EG, 2002/53/EG, 2002/55/EG en 2009/145/EG – Geldigheid – Groenten – Verkoop op nationale zadenmarkt van groentezaad dat niet is opgenomen in officiële gemeenschappelijke rassenlijst voor groentegewassen – Niet-inachtneming van regeling van voorafgaande toelating voor in handel brengen – Internationaal Verdrag inzake plantgenetische bronnen voor voedsel en landbouw – Evenredigheidsbeginsel – Vrijheid van ondernemerschap – Vrij verkeer van goederen – Gelijke behandeling

ARREST – 5 juli 2012 – Zaak T-86/08 – Griekenland / Commissie – arrest

EOGFL – Afdeling ‘Garantie’ – Van financiering uitgesloten uitgaven – Groenten en fruit – Plattelandsontwikkeling – Overschrijding van betalingstermijnen – Uitvoering van arrest van Hof – Gezag van gewijsde – Termijn van 24 maanden – Evenredigheidsbeginsel

MEDEDINGING

CONCLUSIE – 19 juli 2012 – Zaak C-286/11 P – Commissie / Tomkins – **Grote Kamer – conclusie**

Mededingingsregelingen – Europese markt voor koperen fittingen en fittingen uit koperlegering – Geldboeten – Hoofdelijke en gezamenlijke aansprakelijkheid van moedermaatschappij voor gedragingen van dochteronderneming – Beginsel ne ultra petita – Kwalificatie van het beroep in eerste aanleg – Volledige rechtsmacht van Gerecht – Inaanmerkingneming van alle feiten – Eerbiediging van het beginsel van hoor en wederhoor

ARREST – 19 juli 2012 – Gevoegde zaken C-628/10 P + C-14/11 P – Alliance One International en Standard Commercial Tobacco / Commissie + Commissie / Alliance One International e.a. – **Grote Kamer – arrest**

Hogere voorziening – Mededinging – Mededingingsregelingen – Spaanse markt voor aankoop en eerste bewerking van ruwe tabak – Prijsvaststelling en marktverdeling – Inbreuk op artikel 81 EG – Toerekenbaarheid van inbreukmakend gedrag van dochterondernemingen aan hun moedermaatschappij – Vermoeden van onschuld – Rechten van verdediging – Motiveringsplicht – Gelijke behandeling

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-138/11 – Compass-Datenbank – arrest - commentaar

Mededinging – Artikel 102 VWEU – Begrip ‘onderneming’ – In databank opgeslagen gegevens van handels- en ondernemingsregister – Activiteit waarbij deze gegevens tegen vergoeding worden verzameld en beschikbaar worden gesteld – Gevolgen van weigering

van overheidsinstanties om hergebruik van deze gegevens toe te staan – In artikel 7 van richtlijn 96/9/EG voorzien recht ‚sui generis‘

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

ARREST – 10 juli 2012 – Zaak T-304/08 – Smurfit Kappa Group / Commissie – arrest

Staatssteun – Gegolfde verpakkingen – Steun voor bouw van papierfabriek – Richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen – Beschikking waarbij steun met gemeenschappelijke markt verenigbaar is verklaard – Ontvankelijkheid – Regelmatigheid van door rechtspersoon aan zijn advocaten toegekende volmacht – Vaststelling van beschikking na afloop van inleidende onderzoeksfase – Procesbevoegdheid – Procedurele rechten van belanghebbenden – Ernstige moeilijkheden die opening van formele onderzoeksprocedure rechtvaardigen – Uitoefening door Commissie van beoordelingsmarge – Artikel 87, lid 3, sub a, EG – Artikel 88, leden 2 en 3, EG – Artikel 4 van verordening (EG) nr. 659/1999 – Artikel 44, leden 5 en 6, Reglement voor de procesvoering

STRAFRECHT

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-130/10 – Parlement / Raad – **Grote Kamer – arrest**

Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Verordening (EG) nr. 881/2002 – Verordening (EU) nr. 1286/2009 – Beperkende maatregelen tegen personen en entiteiten die banden hebben met Usama bin Laden, Al-Qa'ida-netwerk en Taliban – Bevriezing van tegoeden en financiële middelen – Keuze van rechtsgrondslag – Artikelen 75 VWEU en 215 VWEU – Inwerkingtreding van Verdrag van Lissabon – Overgangsbepalingen – Gemeenschappelijke standpunten en GBVB-besluiten – Gezamenlijk voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en van de Commissie

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-79/11 – Giovanardi e.a. – arrest

Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2001/220/JBZ – Status van slachtoffer in strafprocedure – Richtlijn 2004/80/EG – Schadeloosstelling van slachtoffers van strafbare feiten – Aansprakelijkheid van rechtspersoon – Schadeloosstelling in kader van strafprocedure

TOETREDING VAN NIEUWE STATEN

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-146/11 – Pimix – arrest

Toetreding van nieuwe lidstaten – Vaststelling van belasting op overtollige voorraden landbouwproducten – Verwijzing in nationaalrechtelijke bepaling naar bepaling van verordening van Unie die niet regelmatig in taal van betrokken lidstaat is bekendgemaakt in het Publicatieblad van Europese Unie

VERVOER

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-112/11 – ebookers.com Deutschland – persbericht – arrest - commentaar

Vervoer – Luchtvervoer – Gemeenschappelijke regels voor exploitatie van luchtdiensten in Unie – Verordening (EG) nr. 1008/2008 – Verplichting van verkoper van vliegpreis om ervoor te zorgen dat facultatieve prijsstoeslagen door klant op ‚opt-in‘-basis worden aanvaard – Begrip ‚facultatieve prijsstoeslagen‘ – Prijs van door onafhankelijke verzekeringsmaatschappij aangeboden annuleringsverzekering voor vlucht die deel uitmaakt van totale prijs

Een verkoper van vliegreizen kan bij de verkoop van vliegtickets op internet niet automatisch een vluchtannuleringsverzekering toevoegen. Als „facultatieve aanvullende dienst” kan een vluchtannuleringsverzekering slechts op een „opt-in”-basis worden aangeboden.

VERZEKERINGSRECHT

CONCLUSIE – 5 juli 2012 – Zaak C-300/10 – Marques Almeida – Grote Kamer – conclusie

Richtlijnen 72/166/EEG, 84/5/EEG en 90/232/EEG – Verzekering wettelijke aansprakelijkheid voor motorrijtuigen – Aanrijding tussen twee voertuigen, waarbij beide bestuurders geen schuld hebben – Inzittende van een van beide voertuigen die aan het ontstaan van zijn eigen schade heeft bijgedragen – Risicoaansprakelijkheid – Weigering of beperking van het recht op schadevergoeding

VREEMDELINGEN

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-278/12 PPU – Adil – arrest

Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Verordening (EG) nr. 562/2006 – Communautaire code betreffende overschrijding van grenzen door personen (Schengengrenscodes) – Artikelen 20 en 21 – Afschaffing van toezicht aan binnengrenzen – Controles binnen grondgebied – Maatregelen die hetzelfde effect hebben als controles aan binnengrenzen – Nationale regeling die controle van identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie door ambtenaren belast met grensbewaking en toezicht op vreemdelingen toestaat in zone van 20 kilometer vanaf gemeenschappelijke grens met andere staat die partij is bij de Overeenkomst ter uitvoering van Akkoord van Schengen – Toezicht ter bestrijding van illegaal verblijf – Regeling die bepaalde voorwaarden en waarborgen omvat ten aanzien van onder meer frequentie en intensiteit van toezicht

ARREST – 19 juli 2012 – Zaak C-451/11 – Dülger – arrest

Associatieovereenkomst EEG-Turkije – Besluit nr. 1/80 van Associatieraad – Artikel 7, eerste alinea – Verblijfsrecht van gezinsleden van Turkse werknemer die tot legale arbeidsmarkt van lidstaat behoort – Thaise staatsburger die met Turkse werknemer gehuwd is geweest en gedurende meer dan drie jaar met deze laatste heeft samengewoond

VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-171/11 – Fra.bo – arrest

Vrij verkeer van goederen – Maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve beperkingen – Nationaal certificeringsproces – Vermoeden van overeenstemming met nationaal recht – Toepasselijkheid van artikel 28 EG op particuliere conformiteitsbeoordelingsinstantie

“In the earlier history of the case, the DVGW refused to recognise a test report drawn up by an Italian certification firm because the DVGW had not approved this firm as one of its testing laboratories (see para 10). The Court does not return to the point of justification later, ending its reasoning with the finding of horizontal effect. Still, we can probably deduce without difficulty that the same rule applies to private organisations. A private organisation is thus probably required to provide a ‘valid justification’ as to why it encourages the use of national marks of conformity or refuses to recognise the equivalence of certifications from other Member States.

It is a pity that the Court did not say more on the subject, in particular since the Advocate General had put quite some effort into building golden bridges for the Court. The tension between private interests, such as the freedom to conduct a business under Article 16 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, and the interest of EU integration as enshrined in the free movement of goods could have provided quite some food for judicial thought.” [ELB](#)

VRIJHEID VAN VESTIGING

ARREST – 12 juli 2012 – Zaak C-378/10 – VALE – persbericht – arrest

Artikelen 49 VWEU en 54 VWEU – Vrijheid van vestiging – Beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid – Grensoverschrijdende omzetting – Weigering van inschrijving in register

“The Court in my view /in my reading of the judgment took a perfectly logical approach to the obiter: ‘to the extent that it is permitted under that law to do so’ refers to the existence of a national conversion procedure. If nationally incorporated companies may convert and transfer all rights and obligations to the new company, any restrictions on foreign companies employing this mechanism come within the reach of Article 49 TFEU.” [GAVC Law](#)

“To conclude, the general approach adopted by the Advocate General would not only constitute a rather clear and transparent rule in terms of legal certainty, it would also strike a solid balance between internal market objectives and national sovereignty in terms of application of company laws and the safeguards contained therein. Also, from a practical point of view it would allow a high level of corporate mobility within the EU as Member States generally have domestic procedures for corporate restructuring operations, such as for instance corporate seat transfers. However, it would not force them to effectuate operations alien to their domestic law.” [Thomas Biermeyer](#)